

*Lägesuppdatering av strategigenomförandet per den 15 mars 2020,
samt resultat sedan den senaste strategirapporteringen*

Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg.....	2
1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	4
2 Översikt av strategisammanhanget.....	5
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	5
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	6
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer	7
3 Resultatredovisning.....	8
Sidas bidrag till förändring på strateginivå	8
3.1 Stödområde 1: Inkluderande demokratiska samhällen.....	10
3.1.1 Mål 1 Stärkta demokratiska principer, processer och samhällsstyrning för oberoende, rättssäkra och transparenta samhällen	10
3.1.2 Mål 2 Ökat demokratiskt deltagande och inflytande	11
3.1.3 Mål 3 Stärkta förutsättningar för yttrandefrihet	13
3.2 Stödområde 2: Lika rättigheter för alla.....	14
3.2.1 Mål 4 Stärkta globala och regionala processer och system för åtnjutande av de mänskliga rättigheterna	14
3.2.2 Mål 5 Ökad respekt för mänskliga rättigheter med särskilt fokus på de som utsätts för diskriminering	15
3.2.3 Mål 6 Stärkta förutsättningar för kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, egenmakt och jämställdhet	17
3.3 Stödområde 3: Trygghet, rättvisa och ansvar	18
3.3.1 Mål 7 Minskad korruption samt ökad transparens och ansvarstagande	18
3.3.2 Mål 8 Stärkt rättssäkerhet och tillgång till rättvisa.....	19
3.3.3 Mål 9 Ökad trygghet och säkerhet för aktörer och organisationer som verkar för upprätthållande av de mänskliga rättigheterna	20
4 Implikationer för innevarande strategiperiod	22

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter: Strategirapport år 1, årlig strategirapport och fördjupad strategirapport.

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter genomförd operationalisering. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de år då varken en fördjupad översyn eller operationalisering genomförts.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn genomförts. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. rapportering, reserapporter, studier, utvärderingar, analyser och anteckningar från partnermöten).

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD.

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med nya riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stöd område*.

² Dvs. från strategins början fram till 15/3.

”**Trafikljusen**” är Sidas viktigaste signalsystem för att följa hur det går i strategigenomförandet. En bedömning görs för varje strategimål och ger en snabb överblick av nuläget. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

1. **Utveckling mot strategimålet:** Strategimålen anger vad Sidas arbete ska bidra till under en angiven strategiperiod och utgör den huvudsakliga styrningen i strategigenomförandet. Trafikljusbedömning för *utveckling mot strategimålet* används för att få en snabb uppfattning om utvecklingstrender inom de målområden i kontexter där Sida är aktiv. Sidas insatser kan vara med och påverka utvecklingstrender inom de områden där vi är aktiva, men det handlar ofta om större komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional och/eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför Sidas kontroll inverkar på utvecklingen i kontexten. Trafikljusbedömningen och färgsättningen motiveras och beläggs utifrån tillgänglig statistik, källor eller rapporter.

Bedömning av utvecklingstrender i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

- Grön:** Utvecklingen går framåt
- Gul:** Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt
- Röd:** Utvecklingen går bakåt

2. **Portföljens relevans:** Sidas strävan är att sätta samman och upprätthålla en relevant och väl avvägd portfölj i förhållande till utvecklingsutmaningar i respektive strategikontext, strategins mål och Sidas ambitioner avseende förväntade förändringar och resultat. *Portföljens relevans*, dvs. om Sida har satt samman en väl avvägd portfölj av insatser och aktiviteter som bedöms bidra till förändring i linje med strategimålet.

Sida måste löpande justera sin förändringsteori och portfölj utifrån olika aspekter:

- (i) föränderlig kontext och sammanhang, (ii) efter den styrning som myndigheten får och (iii) beroende på om aktiviteter inte gett eller förväntas ge resultat. Trafikljusbedömningen och färgsättningen av detta trafikljus beaktar och utgår från dessa aspekter.

Bedömning av **portföljens relevans**:

- Grön:** Portföljen är relevant
- Gul:** Portföljen är delvis relevant
- Röd:** Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

Inkluderande demokratiska samhällen

1. Demokratiska principer, processer och samhällsstyrning
2. Demokratiskt deltagande
3. Yttrandefrihet

Mål³

röd
gul
röd

Portfölj⁴

gul
grön
grön

Lika rättigheter för alla

4. Globala och regionala MR-system
5. Ökad respekt för MR
6. Kvinnors mänskliga rättigheter

gul
röd
gul

grön
grön
grön

Trygghet, rättvisa och ansvar

7. Minskad korruption
8. Rättssäkerhet och tillgång till rättvisa
9. Säkerhet för MR-försvare

röd
röd
röd

gul
gul
grön

³ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

⁴ Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp: 4 500 MSEK ⁵	Utbetalat belopp hittills: 1 800 MSEK	Antal insatser 2019: 116 ⁶
--	---	---

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Den negativa trenden med en global tillbakagång för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer fortsätter men situationen är komplex då framsteg görs inom vissa tematiska områden, på vissa nivåer och i vissa länder. Däremot är det fler stater som backar än som gör framsteg avseende mänskliga fri- och rättigheter, där opinionsfriheterna varit särskilt utsatta för inskränkningar.⁷ Det rör sig om repression mot civilsamhället, oberoende medier, politisk opposition samt den digitala världen där internetfriheten fortsätter att minska⁸. Det sammanfaller väl med en analys som görs av IDEA som konstaterar att det finns utmaningar vad gäller globala framsteg för det Globala hållbarhetsmålet SDG-mål 16 och då främst delmål 16.10 om Allmän tillgång till information och skydd av grundläggande rättigheter och friheter där man också konstaterar en tillbakagång.⁹ Kvinnor är särskilt utsatta, och inskränkningarna slår hårt mot organisationer som företräder diskriminerade grupper. Det omfattar till exempel kulturella, religiösa och etniska minoriteter, urfolk samt småbrukare och jordlösa som är särskilt utsatta i relation till markfrågor och andra naturresurser. Det globala arbetet för hbtqi-rättigheter fortsätter, men samtidigt blir motståndet och repressiva metoder från konservativa aktörer starkare och utrymmet för hbtqi-personer som arbetar för sina rättigheter fortsätter att minska. Trenden av växande auktoritära krafter som inte respekterar grundläggande rättigheter och demokratiska principer slår ofta särskilt hårt mot marginaliserade grupper som till exempel hbtqi-personer.

Det civila samhället fortsätter att vara under attack i flertalet länder och enligt CIVICUS senaste rapport lever endast 3 procent av världens befolkning i länder där deras grundläggande rättigheter skyddas och respekteras, vilket är en tillbakagång från förra året. Samtidigt lever 40 procent av världens befolkning i repressiva stater – att jämföra med 19 procent förra året.¹⁰

Missstro mot och ifrågasättande av globala överenskommelser¹¹ och det internationella systemet för mänskliga rättigheter har fortsatt¹² liksom hot mot de som samarbetar med systemet¹³. Institutioner som ska försvara mänskliga rättigheter, särskilt rättssektorns institutioner, utsätts för påtryckningar, manipuleras och deras oberoende hotas. Åtals- och strafffriheten för de som begår brott mot mänskliga rättigheter är utbredd. Den enskilda människans säkerhet undergrävs av att statens roll som ansvarstagare försvagats. Under året var det fler stater som undergrävde rättsstatens principer än

⁵ Strategin har årliga allokeringar – beloppet är en uppskattning baserat på nuvarande nivå

⁶ 116 pågående och under beredning, totalt 164

⁷ Opinionsfriheterna avser åsikts-, yttrande-, informations-, mötes-, demonstrations-, förenings- och religionsfrihet.

⁸ Freedom House, Freedom on the net 2019, The crisis of social media, 2019, s. 4

⁹ IDEA, Global State of Democracy 2019, Addressing the ills, reviving the promise, 2019, s. 20

¹⁰ Civicus Monitor 2019 People, power under attack, December 2019, s.12

¹¹ Civicus State of civil society report 2019, executive summary, March 2019, s. 12-13

¹² Human Rights Watch world report 2020 events of 2019, s. viii

¹³ UN General Assembly, Human Rights Council, forty-second session: A/HRC/42/30 Cooperation with the United Nations, its representatives and mechanisms in the field of human rights, September 9, 2019.

antalet stater där dessa principer stärktes.¹⁴ Transparency International rapporterar inga eller mycket begränsade resultat bland världens länder i arbetet med att motverka korruption under 2019.

Organisationen påvisar en tydlig koppling mellan politik, pengar och korruption, och störst utmaning har de stater som saknar lagstiftning kring politisk finansiering.¹⁵

Enligt forskningsinstitutet Varieties of Democracy så fortsätter demokratin att gå bakåt även 2019. 2018 var det första året som antalet länder som går bakåt, vad gäller demokrati, var fler än där demokratin gick framåt.¹⁶ Men det är inte nödvändigtvis så att antalet länder med demokratiska styrelseskick minskar, utan snarare så att demokratins kvalitet sjunker, och att länder med stor befolkning är påverkade. 2019 var första året då det syns tydligt att kvaliteten i genomförandet av allmänna val påverkats negativt av inskränkningarna. Graden av fria och rättvisa val minskade i fler stater än vad den ökade under 2019. Dittills hade allmänna val genomförts åtminstone formellt korrekt även i vissa stater där demokratiutvecklingen backar.¹⁷

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Det finansiella stödet till mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer minskar generellt. Det globala stödet till rättssektorn har gått ner med 40 procent sedan 2013.¹⁸ Flera av de traditionella givarna har minskat eller fokuserat sitt utvecklingssamarbete. Det är färre som aktivt stöder frågor som uppfattas som politiskt känsliga eller kan uppfattas strida mot nationella värderingar och normer. Det här märks även inom FN.

Givarbilden har breddats till att inkludera nya stora bilaterala aktörer¹⁹ och ett ökat antal privata givare såsom t.ex. filantroper. Flera av de nya bilaterala givarna drivs ofta av andra mål och värderingar än traditionella givare. Det går också att se ett ökat intresse från privata givare där det finns de som delar Sveriges värderingar, medan andra står för oklara eller motstridiga värderingar. Sammantaget innebär detta att det finns färre likasinnade givare inom de givarkretsar där Sverige deltar, men även att det finns möjligheter till samarbeten med vissa nya givare. Ett arbete har inletts för att söka hitta samarbetsmöjligheter med filantroper inom ramen för strategin. Vid sidan av finansiering så har Sverige en viktig roll i att driva frågor om mänskliga rättigheter och demokrati samt tillämpningen av ett rättighetsperspektiv och många partner ser gärna svenskt deltagande i centrala sammanhang som ett stöd för deras frågor.

Många givare styr genomförandepartner allt mer mot specifika sakfrågor, och det blir färre givare som bidrar med kärnstöd utifrån partners egen verksamhet och kunskap, i enlighet med de internationella principerna för bistånds- och utvecklingseffektivitet. Det innebär inom ramen för genomförandet av strategin, att Sverige ofta är, om inte den enda, så en av få kärnstödgivare som även stöttar partners mer långsiktiga organisatoriska utveckling och därmed skapar deras möjlighet att bedriva utvecklingsseffektiv verksamhet som snabbt och flexibelt ska kunna svara på nya utmaningar och en förändrad situation. Sida har därför en viktig roll i att bidra till partners kapacitetsutveckling samt att

¹⁴ The World Justice Project (WJP) rule of law index 2019 Insights, s. 7

¹⁵ Transparency International, Corruption Perception Index 2019, s. 7, 9

¹⁶ Democracy facing global challenges – V-DEM annual report 2019, May 2019, s. 13, 15

¹⁷ Democracy facing global challenges – V-DEM annual report 2019, May 2019, s. 17

¹⁸ ODI working paper 554, Universal access to basic justice – costing sustainable development goal 16.3, Manuel, Manuel and Desai, April 2019

¹⁹ BRIC-länderna men även vissa EU-länder

lyfta givarsamordning och att stötta partner i argumentation för flexibla stödformer i linje med internationella överenskommelser för ökad bistånds- och utvecklingseffektivitet.

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Sida bedriver ett aktivt arbete för att utveckla synergier mellan strategin för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer och andra strategier. Konkret samarbete har utvecklats inom ramen för specifika insatser och aktörer. Genom t.ex. delegerade medel till ett fåtal andra strategier har Sida kunnat stärka dialogen kring mänskliga rättigheter och demokrati inom ramen för specifika insatser.

De partner som fick störst volymmässigt stöd genom strategin 2019 var Unicef och UN Women och här finns nära samarbete med andra strategier som stöder dessa aktörer. Även avseende Unesco finns ett nära och starkt samarbete inom Team Sweden som bland annat rör gemensam dialog och gemensamma årsgenomgångar.

Vad gäller globala strategier så finns ett nära samarbete med jämställdhetsstrategin, inte minst i dialogen kring etablerandet av insatsportfölj för den nya jämställdhetsstrategin men även i form av samfinansiering av insats. Sida har identifierat kvinnors mänskliga rättigheter och deltagande som fortsatt fokus för strategin för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i förhållande till jämställdhetsstrategin som kan ha en bredare ansats. Även med strategin för hållbar fred samfinansieras stöd till UN Women samtidigt som det finns informationsutbyte och avstämning inom de insatser som rör rättssektorn och tillgång till rättvisa. Samarbete finns även med strategin för hållbar ekonomisk utveckling där Sida samfinansierar ett stöd till miljö och miljörettsförsvarare samt med strategin för hållbar miljö, klimat och hav. Ett område som identifierats för fördjupning är skärningen miljö/klimat/företagande/mänskliga rättigheter. Synergidiskussioner förs även med strategierna för civila samhället respektive forskningssamarbete liksom diskussioner om synergier och komplementaritet med strategin för särskilt demokratistöd genom svenska partianknutna organisationer. Ett exempel på vertikala synergier och samarbeten sker inom ramen för stödet till IDI/Intosai då Sida även stöder den regionala Afrosai och ett antal nationella revisionsinstitutioner.

Enhetens geografiska kartläggning över vilka länder partner är verksamma i är ett viktigt verktyg för att hitta former för ökat och mer strategiskt informationsutbyte och samarbete med geografiska avdelningar och utlandsmyndigheter i förhållande till regionala och bilaterala strategier. Ingångar för samarbete och synergier undersöks t.ex. inom ramen för den regionala strategin för Afrika. Sida söker informera och involvera berörda utlandsmyndigheter i relevanta stöd och i nya beredningar och uppmuntrar även partner att ta kontakt med relevanta utlandsmyndigheter. Efter dialog med berörda regionala och bilaterala strategier hanteras inom strategin för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer ett fåtal insatser som bedöms ha ett mer begränsat globalt mervärde men som innehåller värdefulla stöd och som hanteras bättre på global nivå.

Samarbete med svenska aktörer och svenska erfarenheter, utnyttjas i genomförandet när det finns en svensk aktör som har komparativa fördelar, exempelvis RFSL med starka internationella nätverk. Samarbete existerar även för särskilda områden som stärkande av kulturaktörer genom Statens kulturråd.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Den fortsatt negativa utvecklingen globalt vad gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer innebär liksom tidigare att utvecklingen mot flera av strategimålen går i negativ riktning. Situationen är komplex då framsteg också görs inom vissa frågor, på vissa nivåer och i vissa länder. Analyser är ibland motsägelsefulla och svårtolkade på den här nivån, och det finns ingen enhetlig uppfattning av utvecklingen. Sida har gjort ett försök till en mer nyanserad bedömning. De mål som rödmarkerats är områden inom vilka Sida uppfattar att det finns tydlig rapportering på global nivå att utvecklingen generellt går bakåt. Mot den bakgrunden har vi rödmarkerat ytterligare två mål detta år där vi ser ett trendbrott. Dessa är mål 1 – demokratiska principer, processer och samhällsstyrning - och mål 5 – ökad respekt för mänskliga rättigheter med fokus på diskriminerade.

Totalt utbetalades 924 miljoner 2019. Dessa fördelas mellan de tre stödområdena enligt följande: Lika rättigheter för alla, 477 miljoner eller 51,47 procent; Inkluderande demokratiska samhällen, 286 miljoner eller 31,10 procent och Trygghet, rättvisa och ansvar, 160 miljoner eller 17,43 procent. Fördelningen speglar tidigare strategi samt den ryggrad som mänskliga rättigheter utgör inom strategin. Mål 6 - kvinnor och flickors rättigheter fick högst finansiell fördelning med 194 miljoner, följt av mål 5 - mänskliga rättigheter med fokus på de som är diskriminerade med 173 miljoner och mål 3 - yttrandefrihet med 121 miljoner.

Uppgifterna bygger på en uppskattning av hur varje insats bidrar till respektive mål och bör därför ses som ungefärliga. De flesta insatser bidrar till fler mål än vad som registreras i det finansiella systemet från vilket dessa siffror är hämtade. Registrering av koppling till visst mål görs då bidraget bedöms som substantiellt och där detta framgår tydligt i resultatramverk och rapportering.

Av totalt utbetalat belopp kanaliserades cirka 42 procent via multilaterala aktörer och 48 procent via civila samhället.

Vad gäller portföljens relevans så bedöms den i sin helhet som hög med en god sammansättning av aktörer som bidrar till respektive mål.

För tre mål (1,7,8) har Sida identifierat behov att stärka portföljen mot bakgrund av att dessa mål inte var lika framträdande i tidigare strategi och därför inte har en lika välutvecklad portfölj vilket samtidigt innebär att de har en lägre finansiell tilldelning i förhållande till andra mål. Under 2019 har Sida identifierat ett antal befintliga insatser inom dessa mål som fått ökad finansiering för att delvis balansera detta. Under 2020 avser Sida identifiera nya partner för mål 1 respektive 8 för att stärka dessa ytterligare. Givet val av insats kan dessa även bidra till att stärka mål 7 då det finns starka kopplingar mellan dessa mål. För dessa mål gör Sida därför bedömningen att portföljen är delvis relevant och markerar dessa som gula, dvs de insatser som finns inom respektive portfölj bedöms som relevanta för att leverera mot målet. Däremot finns det behov av att göra mer.

Den negativa kontextuella utvecklingen innebär att flera insatser handlar om att reagera mot ett krympande demokratiskt utrymme, bibehålla status quo och försvara rättigheter som riskeras att kränkas snarare än att bidra till förbättringar. I flera av de länder där Sidas partner är verksamma har organisationer i det civila samhället och medieaktörer svårigheter att verka, vilket bl.a. har gjort det svårare för dem att ta emot extern finansiering. Det har lett till både förseningar och alternativa

lösningar på medelsöverföring från Sidas partner i tredje led. Det finns också fall där Sidas partner fått lämna kontexter och söka alternativa vägar till stöd. Trots detta är utvecklingen inom portföljens insatser i stort positiv och bedömningen är att det är sannolikt att majoriteten av insatser kommer att nå sina uppsatta mål. Endast i ett fall görs bedömningen att insatsen inte kommer att nå sina ursprungliga mål.²⁰

Sida spelar en viktig roll i dialogen med partner särskilt vad gäller stärkande av ett rättighetsperspektiv och människor som lever i fattigdom. Dessa perspektiv har också varit centrala i analys av nya stöd. Insatserna bidrar framför allt till att stärka individers makt och röst, men även till att öka möjligheter och val då tillgång till information och oberoende media är centrala förutsättningar för detta samt till mänsklig säkerhet och detta främst genom skydd och säkerhet för människorättsförsvarare²¹. Diskriminerade grupper och kvinnors rättigheter och behov är genomgående perspektiv i samtliga mål vilket innebär resultat för dessa grupper även under de mål som inte specifikt lyfter dessa i sin rubrik. 82 procent av det totala beloppet hade jämställdhet som policymarkör 2019²² vilket innebär att dessa insatser innehåller program och indikatorer avseende kvinnors rättigheter och jämställdhet. 54 procent hade konflikt som policymarkör²³ vilket innebär konfliktmedvetenhet och verksamhet i konfliktländer och/eller fragila stater, medan 17 procent hade policymarkör miljö²⁴ vilket innebär att insatserna innehåller program och aktiviteter med koppling till miljö och då främst miljörettsförsvarare. 2018 gjordes en ökning vad gäller miljö då man fattade beslut om att samfinansiera en insats med fokus på miljö och klimat, inklusive miljörettsförsvarare. Nivåerna för 2019 är ungefär desamma som året innan.

Kulturaktörers utsatthet fortsätter att få ökad uppmärksamhet inom ramen för strategin och stödet till personer med funktionsnedsättning har ökat.

Medel som delegerats från strategin till verksamhet i Centralamerika bidrar framför allt till mål 5, 8 och 9 med fokus på mänskliga rättigheter och MR-försvarare. Kvinnors och flickors rättigheter samt mänskliga rättigheter kopplade till miljö och naturresurser är prioriterat inom dessa mål. Flertalet insatser bidrar även till att stärka det interamerikanska systemet för mänskliga rättigheter.

Flertalet samarbetspartner inom strategin arbetar normativt på global nivå för ökat genomslag för mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet. De når också ut och har verksamhet på regional, nationell och lokal nivå. Mot den bakgrunden levereras resultat på både global och nationell nivå. Flera resultat bidrar också direkt till Agenda 2030 med fokus på de globala hållbarhetsmålen 5 och 16.

Målen är delvis överlappande och ett och samma resultat skulle kunna rapporteras under flera mål. Flertalet partner bidrar också till flera mål. De resultat som presenteras nedan är exempel på resultat och ger inte en fullständig bild av de resultat som rapporterats under 2019. Valda resultat försöker

²⁰ Se bilaga – tabell 4

²¹ De fyra aspekterna av mångdimensionell fattigdomsanalys är röst och makt; möjligheter och val; mänsklig säkerhet; och resurser.

²² 15.48 procent hade ”huvudsaklig”, medan 65.8 procent hade ”betydande” vad gäller gendermarkören

²³ 3.73 procent hade ”huvudsaklig” medan 51.02 procent hade ”betydande” vad gäller konfliktmarkören

²⁴ 0.54 procent hade ”huvudsaklig” medan 16.07 procent hade ”betydande” vad gäller konfliktmarkören

spegla en balans mellan globala resultat och resultat på landnivå samtidigt som det finns resultatexempel kopplade till de olika perspektiven.

Förutom insatsspecifika resultat som redovisas har Sida inom ramen för strategin bedrivit strategisk normativ dialog med sina partner. Det gäller inte minst FN-dialogen som Sida ofta genomfört inom ramen för Team Sweden. Som ett exempel kan nämnas dialogen med UN Women om att stärka arbetet med *Leave No One Behind*. Detta har resulterat i att frågan särskilt belystes i UN Womens halvtidsöversyn av programmet samt att landkontor som söker finansiering inom programmet numera behöver redogöra för hur planerade aktiviteter inkluderar de mest utsatta och marginaliserade²⁵. Man kan även se en ansats till bättre rapportering kring detta i den senaste årsrapporten. Dialogen med UNDEF har bland annat lett till stärkta förutsättningar för långsiktighet av insatserna då man möjliggjort fleråriga stöd. Dialogen med Unicef har lett till ett mer aktivt givarkoordinerat påverkansarbete om behovet av att stärka systembaserat barnskyddsarbete och breddad finansiering av skydd för barn. Som ett resultat av dialogen med Sida har Unesco formulerat synergimål mellan kommunikations- och kultursektorn vilket har fått Unesco att bedriva en mer integrerad verksamhet som kan leda till mer långsiktiga resultat. Sidas dialog har även lett till att konstnärlig frihet antagits som en prioritering för Unesco:s program och blivit en del av uppföljningsramverket för konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.

3.1 Stödområde 1: Inkluderande demokratiska samhällen

3.1.1. Mål 1 Stärkta demokratiska principer, processer och samhällsstyrning för oberoende, rättssäkra och transparenta samhällen

Strategimål

Enligt forskningsinstitutet Varieties of Democracy så fortsätter demokratinivåerna att gå bakåt även 2019.²⁶ Det är inte nödvändigtvis så att antalet länder med demokratiska styrelseskick minskar, utan snarare så att demokratins kvalitet sjunker, och att länder med stor befolkning är påverkade. För första året – 2019 - syns tydligt att kvaliteten i genomförandet av allmänna val påverkats negativt. Graden av fria och rättvisa val minskade i fler stater än vad den ökade under 2019²⁷. Mot denna bakgrund bedömer Sida att utvecklingen mot strategimålet har gått bakåt och har ändrat färgen från gul till röd från förra årets rapportering.

Portfölj

Stöd ges inom området till att stärka offentlig förvaltning och samhällets institutioner på olika nivåer för ökat genomslag för demokratiska principer. Detta görs bland annat genom påverkansarbete, kapacitetsutveckling, erfarenhetsutbyten och nätverkande. 12 insatser bidrar till målet med ett totalt belopp på drygt 59 miljoner.. Utöver ett fåtal organisationer som har detta som sin kärnverksamhet (Inter Parliamentary Union, Internationellt Centrum för Lokal Demokrati, Open Government

²⁵ 61070098, Mid-term review of the Strategic Partnership Framework 2017–2020 (SPF II) between Sweden (represented by the Swedish International Development Agency) and the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN Women): dokumentnummer 020427/19.

²⁶ Democracy facing global challenges – V-DEM annual report 2019, May 2019, s. 13

²⁷ Democracy facing global challenges – V-DEM annual report 2019, May 2019, s. 17

Partnership) är stöden till UN Women, Unesco, Unicef och IDLO centrala då man arbetar med förvaltning som relaterar till deras sakfrågor. Det finansiella stödet till dessa ökade under 2019 som ett led i att stärka måluppfyllelsen. Dessutom inleddes ett nytt samarbete med Open Government Partnership, OGP, som understryker att organisationer i det civila samhället har en roll i att påverka förvaltningen och vars verksamhet därför kopplar ihop staten och civila samhället. Då bedömningen är att portföljen inte är tillräcklig, och att den finansiella fördelningen till detta mål är låg, kommer Sida under 2020 att undersöka möjligheten att stärka portföljen med en ytterligare partner. Stöd har även gått till att stärka oberoende medier som en viktig pelare i ett demokratiskt samhälle och som en förutsättning för att uppnå andra mål.

Stödet till *Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD)* har bidragit till ökad kapacitet hos politiker och tjänstepersoner på lokal nivå att verka för hållbar demokratisk utveckling samt till ökat inflytande hos invånarna i utformandet av regional och lokal service. Fokus i stödet är ökad kapacitet och medvetenhet om vikten av ökad jämlikhet, delaktighet, öppenhet och insyn, samt ansvarsutkrävande. Under 2018 genomförde ICLD särskilda insatser för att bidra till ökad kapacitet och medvetenhet i samarbetskommunerna om vikten av ökad öppenhet och insynsmöjligheter i det lokala beslutsfattandet. T ex har under 2018 samarbetet i Zambia mellan ICLD och dess partner resulterat i ökat ungdomsinflytande i Chipata kommun och ökad öppenhet i kommunens budget och redovisning om hur skattepengar används i Chinsali kommun.²⁸

INTOSAI Development Initiative (IDI) har under 2018 på olika sätt gett bilateralt stöd till 153 revisionsmyndigheter runtom i världen, inklusive utvecklingsländer och sviktande stater. Detta har lett till stärkt revisionskapacitet i ett flertal länder, och en ökning av genomförda revisioner i enlighet med internationella standarder. IDI:s stöd och påverkansarbete har även lett till förslag till förbättrad revisionslagstiftning till parlamenten i Somalia och Gabon.²⁹

Media Development Investment Fund, (MDIF), ger genom Sidas stöd och garanti, lån till fri och oberoende media i länder där medie- och yttrandefrihet är utsatt. Stödet avser att möjliggöra för oberoende medieföretag att erbjuda en balanserad plattform för granskning, information och pluralistisk diskussion. Fonden inrättades i november 2016 och fram tills i juni 2019 hade totalt 19,7 miljoner personer fått sina Online-nyheter från de medieföretag som fått lån genom fonden.³⁰

3.1.2 Mål 2 Ökat demokratiskt deltagande och inflytande

Strategimål

Inom området noteras både bakslag och framgångar. Övergripande rapportering visar på en ökad andel befolkning som lever i auktoritära länder där grundläggande rättigheter och friheter som organisationsmötes-, åsikts- och yttrandefrihet minskar³¹. Dessa friheter är väsentliga för ett demokratiskt

²⁸ 61070063, ICLD:s verksamhetsberättelse 2018, s.10-11, dokumentnummer 026840/19

²⁹ 61070125, INTOSAI Development Initiative, Annual performance and accountability report 2018 s. 12-13, dokumentnummer 010090/19

³⁰ 61070035, MDIF Media Finance I – Quarterly Report June 30th, 2019

³¹ Civicus Monitor 2019 People, power under attack, December 2019, s.12

deltagande och inflytande. Samtidigt görs vissa framsteg på nationell och lokal nivå. Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet sammantaget går delvis bakåt.

Portfölj

24 insatser om totalt 105 miljoner bidrar till målet med stöd som syftar till stärkt kapacitet av ansvarstagare för stärkta och säkra mekanismer, förutsättningar och mötesplatser för deltagande och inflytande i demokratiska processer samt till rättighetsbärares kapacitet och möjlighet att delta i, driva och ha inflytande i dessa. Detta kopplar an till att motverka det krympande demokratiska utrymmet. Portföljen har en bred ansats och inkluderar diskriminerade och marginaliserade grupper. T.ex. har Sida i ett antal länder bidragit till att stärka hbtqi-personers deltagande och inflytande. Flera partner arbetar även för att stärka ungdomars delaktighet. Genom UN Women stöds bland annat kvinnors politiska deltagande och inflytande; både deras kapacitet att rösta och att ställa upp som kandidater i val. Portföljen bedöms som relevant.

UN Democracy Fund, (UNDEF) stöder civila samhällets möjligheter att delta i och bidra till stärkt demokrati och mänskliga rättigheter liksom möjligheter till lärande och utbyte. Genom årlig utlysning stöds cirka 50 projekt. Ett av dessa genomfördes av en lokal organisation i Tunisien med målsättningen att återskapa förtroende mellan medborgare och lokala myndigheter i fyra kommuner. Genom projektet genomförde myndigheterna en deltagande budget- och beslutsprocess för den kommunala budgeten för infrastrukturinvesteringar som en mekanism för folkligt deltagande, öppenhet och ansvarsutkrävande. Detta möjliggjorde medborgarnas aktiva deltagande i beslutsprocessen med myndigheterna. Över 84 procent av representanterna som intervjuades ansåg att budgetprocessen var deltagande till god eller hög grad. 88 procent var tillfredsställda med resultatet av processen.³²

Association for Progressive Communications, (APC), har fortsatt sitt arbete med att belysa marginaliserade och fattiga gruppers avsaknad av tillgång till internet samt hur lokala nätverk kan vara ett sätt att lösa detta problem. Genom att anordna den sjätte African School on Internet Governance, bidrog APC till att 55 aktörer från civila samhället och universitet från afrikanska länder utbildades och stärktes för att bättre kunna bidra till policyprocesser som rör *internet governance* i sina länder.³³

Inter-Parliamentary Union, (IPU), arbetar för att stärka ungas deltagande i politiskt beslutsfattande. De senaste åren har IPU aktivt främjat en ökad andel parlamentariker under 30 år i världens parlament. Mätningar visar att andelen unga parlamentariker också långsamt ökar, om än från låga nivåer, och var 2018 2,1 procent i genomsnitt.³⁴

³² 61070021, UNDEF 2018 Annual Narrative Report to Sweden, 1 January-31 December 2018, dokumentnummer 028009/19

³³ Report from the Association for Progressive Communications (APC) on implementation of the 2016-2019 strategic plan for the period January to December 2018, s 38

³⁴ IPU 2019: Executive summary report 2014-2018 Overview of results achieved with Sida support, s 12.

3.1.3 Mål 3 Stärkta förutsättningar för yttrandefrihet

Strategimål

Article 19 rapporterar att yttrandefriheten inte har varit så låg som nu på tio år samt att framsteg som gjordes mellan 2008–2013 har eroderats de senaste fem åren. 5,5 miljarder människor lever i länder där yttrandefriheten blir mer och mer begränsad. Regeringar hittar på nya sätt att begränsa tillgång till information och det rör även information på nätet. Rapporteringen visar också på ökat antal fängslade och dödade journalister i jämförelse med tidigare år, samtidigt som ansvarsutkrävande för dessa brott endast sker i ytterst få fall.³⁵ Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet går bakåt.

Portfölj

28 insatser bidrar till målet om totalt 121 miljoner. Stöd har getts till fria och oberoende medier och journalistik, till konstnärlig yttrandefrihet och kulturell mångfald samt till ett fritt, öppet och säkert internet. Det omfattar både att stärka det civila samhällets samarbete, kapacitet och förutsättningar att nyttja sin yttrande- och informationsfrihet, liksom ansvarstagarnas kapacitet att leverera på området i enlighet med internationella standard och åtaganden. I detta fall är ansvarstagarna både stater och företag. Stödet till Unesco omfattar både yttrandefrihet och kulturområdet, har en tydlig koppling till det internationella ramverket för mänskliga rättigheter inom dessa områden och ses som en viktig ryggrad för portföljen inom detta mål. Sida har genomfört en genomgång av portföljen som bedöms som bred och relevant. Som en del i att stärka kulturområdet både till antalet partner och volym, har Statens kulturråd tilldelats medel för att genomföra en förstudie om hur ett sådant stöd skulle kunna se ut. Beslut om insats förväntas tas under 2020.

Internews arbetar för att stärka yttrandefriheten och tillgången till oberoende information i länder där yttrandefriheten är under attack. Under 2018 publicerades över 16 000 artiklar med rättighetsbaserat innehåll som nådde 12,4 miljoner människor och genererade över 2 miljoner mediaengagemang.³⁶

Flera partner bidrar till ett fritt och säkert internet inte minst genom det internationella normativa arbetet kring *internet governance* och rättigheter på nätet. Både *Access Now* och *Privacy International* bidrog under 2018 till stärkta skrivningar kring dataskydd i OHCHR:s rapport "The Right to Privacy in the Digital Age" liksom till OHCHR:s "Report of the special rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression".³⁷

Som ett svar på den hotade demokratin i en digital era, startade *Reportrar utan gränser* ett globalt upprop genom en kommitté bestående av nobelpristagare, författare, experter och journalister, som presenterade "The International Declaration on Information and Democracy". Efter att deklarationen signerades av 30 stater har dessa förbundit sig till att verka för oberoende mångsidig och pålitlig information och nyheter på internet.³⁸

³⁵ Article 19, Global expression report 2018/2019, Introduction, December 2019

³⁶ Internews årsrapport (resultatmatris) till Sida 2018

³⁷ Privacy International, Annual Progress Report, 1 January – 31 December 2018, s 33, United Nations, A/HRC/39/2, "The Right to Privacy in the Digital Age", United Nations, A/HRC/38/35, "Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression"

³⁸ 61070099, Reporter without boarder, Protokoll årsmöte 27 september 2019

Article 19 leder en ny kampanj kring frågan om reglering av sociala medier för att i högre utsträckning följa internationella yttrandefrihets- och MR-standarder. Bland annat har en rapport publicerats som analyserar hur de stora aktörerna som Facebook, Twitter och YouTube lever upp till dessa standarder samt hur dagens ramverk för reglering av sociala medier ser ut. I detta arbete leder Article 19 initiativet att etablera ett globalt råd för sociala medier, bestående av representanter från industrin, media, civilsamhället samt expertis³⁹.

3.2 Stödområde 2: Lika rättigheter för alla

3.2.1 Mål 4 Stärkta globala och regionala processer och system för åtnjutande av de mänskliga rättigheterna

Strategimål

Det internationella ramverket för mänskliga rättigheter utvecklas ständigt. Som ett exempel har FN:s konventionskommittéer tagit ett steg framåt vad gäller att försvara hbtqi-personers rättigheter.⁴⁰ Samtidigt finns ett stort ifrågasättande av både internationella och regionala system och mekanismer som underminerar deras skydd av de mänskliga rättigheterna. Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet delvis har gått bakåt.

Portfölj

15 insatser bidrar till detta mål om totalt 108 miljoner. Dessa bidrar genom att stärka internationella och regionala systems kapacitet och genomslag inte minst vad gäller utsatta och diskriminerade grupper och inom områden där internationell och regional lagstiftning är svag eller saknas. Det senare gäller tex i förhållande till företagande, inklusive ICT och mänskliga rättigheter samt anti-terrorism och mänskliga rättigheter. Samarbete sker nära konventionskommittéer och specialrapportörer. Flera aktörer bidrar också till att stödja ett säkert och effektivt deltagande av civila samhället i internationella och regionala system för mänskliga rättigheter som tex MR-rådet och UPR-processer. Partner inom detta mål innefattar både multilaterala organisationer och internationella MR-organisationer, men merparten av medel kanaliseras via FN för detta mål. Sida bedömer att portföljen är relevant.

Stödet till *arbetsgruppen för mänskliga rättigheter under FN:s utvecklingsgrupp*, har bidragit till att stärka tillämpningen av mänskliga rättigheter inom ramen för Agenda 2030 och generalsekreterarens initiativ ”Human Rights up Front” både normativt och systemövergripande på policynivå och operativt på landnivå. Genom kapacitetsutveckling, framtagande av riktlinjer och policys samt rekrytering av MR-rådgivare till FN:s landteam har man bidragit till att stärka FN:s tekniska kapacitet för att förstärka integreringen av mänskliga rättigheter i FN:s program och aktiviteter på landnivå⁴¹. Stödet bedöms som ett strategiskt sätt att stödja MR-frågorna i FN-reformen

³⁹ 61050104; ARTICLE 19 International Annual Report 2018, s. 8-9, 36, dokumentnummer 013764/19

⁴⁰ UN treaty bodies advance LGBTI rights, Ksenia Kirichenko, October 2019

⁴¹ 61050085, Consolidated Annual Progress Report on Activities Implemented under the UNDG Human Rights Mainstreaming (UNDG-HRM) Fund, Report of the Administrative Agent of the UNDG-HRM Fund, 1 January – 31 December 2018. Multi-Partner Trust Fund Office Bureau of Management United Nations Development Programme GATEWAY: <http://mptf.undp.org>, dokumentnummer 016403/19

och FN:s kontor för mänskliga rättigheters närvaro i fält och som ett komplement till kärnstöd och bilaterala stöd.

Parliamentarians for Global Action, (PGA), har fortsatt sitt påverkansarbete för länder att gå med i, men även förhindra länder från att lämna, Romstadgan för den Internationella brottmålsdomstolen, ICC. Under 2018 arbetade PGA framgångsrikt med att ta bl.a. Guinea-Bissau, Kiribati, Salomonöarna och Ukraina närmare en ratificering av Romstadgan. PGA arbetade även intensivt emot det starka motstånd mot ICC som har manifesterats under senare år. Denna negativa trend har föranlett en anpassning av PGA:s arbete bl.a. för att omprioritera de strategier som används för påverkansarbete när det politiska klimatet i ett land plötsligt förändras. Under 2018 har PGA även arbetat med att stödja antagande av lagstiftning för nationellt genomförande av Romstadgan bl.a. i Paraguay, Centralafrikanska republiken, Gambia, Mali, Marocko, Tunisien, Ukraina och Vanuatu.⁴²

Globalt och regionalt normativt påverkansarbete för att stärka minoriteter och urfolks rättigheter är centralt för *Minority Rights Group, (MRG)*. MRG:s påverkansarbetet har haft betydelse för hur det internationella MR-systemet, till exempel de olika konventionskommittéerna har formulerat sina slutgiltiga deklARATIONER och uttalanden angående rättigheter för urfolk och minoriteter.⁴³

Stödet till kontoret för specialrapportören för yttrandefrihet inom den Interamerikanska kommissionen för mänskliga rättigheter har bland annat möjliggjort analyser av yttrandefrihet i samband med val i ett antal länder. Detta har resulterat i att analys av yttrandefrihet i valprocessen numera ingår som en del av den valobservation som Amerikanska samarbetsorganisationen (Organisation of American States) genomför.⁴⁴

3.2.2 Mål 5 Ökad respekt för mänskliga rättigheter med särskilt fokus på de som utsätts för diskriminering

Strategimål

Trots begränsade framsteg vad gäller lagstiftning och policy, har utmaningarna förstärkts och situationen förvärrats inte minst för marginaliserade och utsatta grupper. Det gäller främst kulturella, religiösa och etniska minoriteter, urfolk och hbtqi-personer. De mest utsatta drabbas också hårdast av klimatförändringarna⁴⁵. Mot denna bakgrund bedömer Sida att utvecklingen mot strategimålet har gått bakåt och har ändrat färgen från gul till röd från förra årets rapportering.

Portfölj

31 insatser bidrar till målet som omfattar totalt 173 miljoner kronor. Insatserna bidrar till målet genom normativt arbete och påverkansarbete på global, regional och nationell nivå samt organisations- och kapacitetsutveckling på regional och nationell nivå både för ansvarstagare och rättighetsbärare. Inom ramen för målet ges riktat stöd till grupper som t.ex. personer med funktionsnedsättning, hbtqi-personer, urfolk, minoriteter, flyktingar samt barn. Under 2019 utökades portföljen vad gäller stöd till

⁴² 6107006402, Report on PGA's 2016-2018 Strategic Plan Implementation, 1 January-31 December 2018, s. 2-3; 15-16, dokumentnummer 016268/19).

⁴³ 61070062, MRG: [2018 Narrative Report and Matrix](#), sid 7-8, 20, 32. dokumentnummer 016375/19

⁴⁴ 61070119, Office of the special rapporteur for freedom of expression – Interamerican Commission of Human Rights, Narrative and Financial report July 2018-June 2019, November 2019, dokumentnummer 037246/19.

⁴⁵ MRG, Minority and Indigenous Trends 2019, focus on climate justice, June 2019

rättigheter för personer med funktionsnedsättning, genom stöd till *UN Partnership on the Rights of Persons with Disabilities* samt till *UN Volunteers Talent Programme for Young Professionals with disabilities*. Båda stöden avser bidra till att ytterligare stärka genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och FN:s nyligen antagna strategi för integrering av funktionshinderperspektivet som är ett svar på den utmaning man sett inom Agenda 2030 för att nå personer med funktionsnedsättning. Dessutom fattades 2018 beslut om ökat stöd till *Minority Rights Group* för att arbeta särskilt med funktionsnedsättning vilket är ett arbete som fortsätter under strategiperioden. Även stödet till hbtqi-personer ökade finansiellt via befintliga partner, givet fortsatt utmanande kontext. Flera av Sidas partner är också i framkanten metodmässigt vad gäller att arbeta med intersektionalitet vilket stärker deras kapacitet att nå personer som utsätts för multipel diskriminering som är av stor betydelse för att ”inte lämna någon utanför” enligt Agenda 2030. Sidas bedömning är att portföljen är relevant.

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoner och queeras rättigheter, (RFSL) har bidragit till att stärka hbtqi+-personers rättigheter bland annat genom kapacitetsutvecklande aktiviteter för hbtqi-organisationer. Under 2018 spelade RFSL en instrumentell roll i att skapa synlighet för hbtqi-frågor på den globala arenan.⁴⁶ Dessutom bidrog RFSL till att internationella ramverk för mänskliga rättigheter inkluderade ett språkbruk som byggde på hbtqi-personers egen verklighet.

CREA är en feministisk organisation som arbetar med marginaliserade grupper liksom t.ex. hbtqi-personer och människor med funktionsnedsättning. CREA och andra organisationers arbete bidrog 2018 till att Indiens högsta domstol fattade beslut om avkriminalisering av homosexualitet⁴⁷.

Unicefs arbete för skydd av barn mot våld och exploatering 2018 ledde bland annat till att 2,3 miljoner flickor och pojkar som utsatts för våld fått stöd via sjukvårdsinsatser, socialtjänst och rättsväsende; att 16 miljoner nyfödda barn registrerats och att 13 miljoner barn har fått födelsebevis; att 1,3 miljoner barn och kvinnor har tagit del av stödinsatser för att motverka könsbaserat våld; att 5 miljoner flickor har nåtts av insatser för att förebygga barnäktenskap eller för att stödja flickor som utsatts; att 3,6 miljoner barn i humanitära katastrofer har fått psykosocialt stöd; samt att 1,7 miljoner barn på flykt har fått skydd.⁴⁸

International Disability Alliance (IDA) har genom globalt påverkansarbete bidragit till ökat genomslag för FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Bland annat samordnade IDA under 2018 det första högnivåmötet någonsin om funktionsnedsättning, Global Disability Summit, vilket genererade 170 åtaganden från världsledare. Därutöver har IDA stöttat organisationer för personer med funktionsnedsättning att delta i Voluntary National Reviews för SDG-genomförandet

⁴⁶ Bl.a deltog RFSL i High Level Political Forum, Commission on the Status of Women och Human Rights Council.

⁴⁷ 61050122, CREA Annual report April 2018-March 2019, s. 5, dokumentnummer 007655/20

⁴⁸ 13066, UNICEF Global Annual Results Report 2018, Goal Area 3, Every child is protected from violence and exploitation, s. 14, dokumentnummer 004833/20

i sina respektive länder liksom på global nivå⁴⁹.

3.2.3 Mål 6 Stärkta förutsättningar för kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, egenmakt och jämställdhet

Strategimål

Kvinnor och flickor är fortsatt utsatta men det sker även en positiv utveckling i vissa länder och inom vissa frågor. Däremot är våld mot kvinnor, kvinnors demokratiska rättigheter och möjlighet att delta i politiska processer samt SRHR områden där utvecklingen går i fel riktning i vissa länder, vilket accentueras av värdekonserverativa strömningar som förespråkar könsstereotypa normer och värderingar. Denna trend sammanfaller med ett krympande demokratiskt utrymme,⁵⁰ som bidrar till att undergräva kvinnors och flickors egenmakt och aktörskap samt kvinnoorganisationernas möjlighet att verka.⁵¹ Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålet har gått delvis bakåt.

Portfölj

23 insatser som omfattar totalt 196 miljoner bidrar till målet. Jämställdhetsportföljen har en god sammansättning av partner varav flera nätverk som bedöms ha ett stort genomslag. Stöd går till flera globala aktörer som arbetar för kvinnors rättigheter, jämställdhet, kvinnors organisering, deltagande och inflytande i olika processer och inom olika områden. Det inkluderar t.ex. kvinnors tillgång till internet men även våld mot kvinnor både på nätet och utanför. Målet hade 2019 högst andel finansiering inom strategin, vilket speglar tidigare strategi samt att ett stort antal partner har program för kvinnors rättigheter och jämställdhet inom ramen för sin specifika tematik, dvs integrerat inom ramen för strategins övriga mål. Arbetet med att stärka integrering av jämställdhet i övrig portfölj är omfattande och fortgår. 85 procent av insatserna har jämställdhetsmarkör vilket innebär att dessa har program och indikatorer för kvinnors rättigheter och jämställdhet.

Association for Women's Rights in Development, (AWID), lyckades under 2018, tillsammans med strategiska samarbetsaktörer för internationellt normativt påverkansarbete, åstadkomma viktiga framgångar på multilateral nivå. Tex bidrog man till att två resolutioner som antogs i FN:s råd för mänskliga rättigheter innehöll ett banbrytande språk om strukturell diskriminering, sexuella rättigheter och staters skyldigheter.⁵²

Över 5 000 kvinnliga ledare, kandiderande och valda politiker på nationell och lokal nivå fick kapacitetsutveckling och möjligheter till nätverkande genom utbildning i politiskt ledarskap, delvis som ett resultat av den nya utbildning som *UN Women* tagit fram på området⁵³. *UN Women* genomförde även den första globala datainsamlingen över kvinnors representation i lokala styren då de

⁴⁹ 61070108, International Disability Alliance Activity Report, January to December 2018. S. 2, 18, dokumentnummer 012916/19

⁵⁰ Democracy Facing Global Challenges, V-DEM ANNUAL DEMOCRACY REPORT 2019, s. 14.

⁵¹ World Economic Forum, 2018-12-07; In Focus: Climate action by, and for, women.

⁵² [Resolution \(A/HRC/38/L.1/Rev.1\)](#), [Resolution \(A/HRC/RES39/13\)](#)

⁵³ 61070098, Second progress report (Jan 18-Dec 18) on UN Women Strategic Partnership Framework II 2017-2020, dokumentnummer 020428/19

ansvarar för denna SDG-indikator. Detta resulterade i att kvalitativ och jämförbara data erhöles för första gången för 104 länder⁵⁴.

Som en del av Women in News arbete för ett mer jämställt media publicerade *World Association of Newspapers and News Publishers, (WAN-IFRA)* 2018 en handbok i att hantera och förebygga sexuella trakasserier som vänder sig till både arbetsgivare och anställda i mediebranschen. Handboken har nu översatts till åtta språk och 4 500 kopior har delats ut inom WAN-IFRA:s nätverk. Förutom att flera medieföretag inom WAN-IFRA:s nätverk använder sig av handboken på olika sätt, så har WAN-IFRA självt infört riktlinjer för sexuella trakasserier under 2019 med utgångspunkt i manualen.

3.3 Stödområde 3: Trygghet, rättvisa och ansvar

3.3.1 Mål 7 Minskad korruption samt ökad transparens och ansvarstagande

Strategimål

I likhet med föregående år visar data att majoriteten av världens länder inte lyckas att tackla korruptionen inom offentlig sektor, även om det finns vissa få exempel på länder där man kan se en positiv utveckling. Enligt Transparency Internationals index 2019 så ligger två tredjedelar av världens länder på nedre hälften (under 50 poäng av 100)⁵⁵. Sida bedömer att utvecklingen går delvis bakåt.

Portfölj

14 insatser bidrar till målet som omfattar totalt 46 miljoner kronor. Av dessa är det 5 insatser som har ett mer substantiellt bidrag. Inom portföljen finns insatser som bidrar till stärkt kapacitet hos civila samhället och oberoende media att förebygga och utkräva ansvar och öppenhet och insyn i förhållande till korruption. Det finns även insatser som bidrar till att stärka kapaciteten hos statens institutioner liksom att öka samarbetet mellan stat, civila samhället och privata sektorn i kampen mot korruption, även om det är färre insatser som bidrar till just detta. Under 2019 stärktes portföljen med stöd till *Open Government Partnership* som har ett starkt bidrag till målet. Sidas bedömning är att portföljen delvis är fortsatt begränsad. Under 2020 planeras förstärkning av mål 1 och 8 som båda har stark koppling även till detta mål.

Transparency International, (TI), har framgångsrikt verkat för stärkt skydd för visselblåsare i olika delar av världen, bl. a inom EU genom ett nytt direktiv. Detta inkluderar skydd för människor som uppmärksammar brott mot alla EU:s lagar vilket inkluderar både upphandling och finansiella tjänster och flöden (med bäring på bl. a *illicit financial flows* från utvecklingsländer). Transparency International har i samarbete med Global Witness granskat EU:s medlemsländers ”gyllene visum”-program vilka utan tillräckliga kontrollåtgärder riskerar att möjliggöra korruption och kriminalitet, inklusive penningtvätt och skatteflykt från utvecklingsländer.⁵⁶

⁵⁴ ibid

⁵⁵ Transparency International, Corruption Perception Index 2019

⁵⁶ 61070126, Transparency International Annual report 2018, s 4, dokumentnummer 010720/19

Integrity Action har under 2018 mobiliserat nära 2 200 lokala granskare i sju olika länder vilka granskat offentliga satsningar avseende både infrastruktur och samhällsservice. Granskarna har föreslagit lösningar vilka lett till en tillfredsställande lösning i 46 procent av fallen.⁵⁷

International Development Law Organisation, (IDLO), har bl.a som mandat att stärka rättsstatens principer som öppenhet och insyn i offentlig förvaltning med fokus på rättssektorns institutioner. Som ett exempel ökade IDLO under 2018 sin närvaro i Somalia för att stärka rättsinstitutionernas kärnfunktioner och bygga kapacitet för att hantera komplexa brott. T.ex. utgick stöd till riksåklagaren för att åtala brott som extremistiskt våld, korruption, penningtvätt och sexuellt och könsbaserat våld i enlighet med internationella standard. Inom ramen för stödet etableras nu en samordningsenhet för anti-korruption, liksom en enhet för allvarliga brott samtidigt som man tar fram en nationell anti-korruptionsstrategi.⁵⁸

3.3.2 Mål 8 Stärkt rättssäkerhet och tillgång till rättvisa

Strategimål

World Justice Project visade att det var fler länder 2019 som gick bakåt än de som gick framåt vad gäller genomförande av rättsstatens principer. Särskilt stor tillbakagång kunde påvisas inom följande underområden: ”*constraint on government powers, criminal justice and open government*”.⁵⁹ Sida bedömer därför att utvecklingen går bakåt.

Portfölj

17 insatser om totalt 49 miljoner kronor bidrar till målet. Under 2019 ökades det finansiella stödet till aktörer som arbetar inom området och som samtidigt arbetar för att stärka ansvarstagarnas kapacitet, som IDLO och Unicef. Det ökade stödet till Unicef avser stärka deras arbete med ”juvenile justice” vilket är ett känsligt område som det är svårt att få finansiering för. Under 2020 kommer Sida att undersöka möjligheten att inkludera en ytterligare aktör.

Inom portföljen finns insatser som bidrar till att minska åtals- och straffriheten och till att medborgare och civila samhället fått ökad kunskap om och kapacitet att utkräva ansvar. Det innefattar bl.a. juridiskt stöd och representation i rättsprocesser samt att identifiera lagutrymmen och olika typer av rättssystem när den nationella lagstiftningen är otillräcklig för att kunna ställa enskilda, stater och icke-statliga aktörer till ansvar. Annat som ingår är säkerhet för brottsoffer och vittnen. Flera av dessa stöd fokuserar på journalister, samt marginaliserade och utsatta grupper. *Witness* är en organisation som stöttar lokala samhällen att använda film och video som bevis, samtidigt som man bedriver globalt normativt arbete kring dessa frågor. Medan flera insatser bidrar till att stärka rättsväsendets oberoende och kapacitet, inklusive kvinnors professionella deltagande i rättssektorn, är det endast ett fåtal insatser som stöder långsiktig institutionsutveckling. Stöd ges även till att utveckla kapaciteten hos det informella rättsväsendet och att stärka länken mellan det informella och formella rättsväsendet

⁵⁷ 61070128, Integrity Action 2016-2020 Sida Grant Mid-Term Evaluation, s 13, dokumentnummer 009521/19

⁵⁸ 61050086, IDLO, 2018 Progress report, s. 26, dokumentnummer 033745/19

⁵⁹ The World Justice Project (WJP) rule of law index 2019 Insights, s. 7.

som ett sätt att nå de mest fattiga och diskriminerade. Stöd ges även till att hantera könsbaserat våld, våld mot barn och barn i kontakt med lagen.

International Development Law Organisation, (IDLO), främjar rättsstatens principer med ett starkt fokus på kvinnors tillgång till rättvisa, institutionell reform och informell rättvisa. Även under 2018 var IDLO aktivt engagerad i SDG-16-agendan genom att facilitera dialog, delta i nätverk och påverkansarbete och bidra till policy- och påverkansdokument, högnivådialoger samt policy- och forskningsrapporter. I t.ex. norra Mali har IDLO arbetat med en deltagande metod för att stärka rättskedjan, bygga lokalt ägarskap och stärka allmänhetens förtroende. Tillsammans med FN:s mission i Mali har IDLO utbildat över 800 deltagare kopplade till samordningscenter i fyra regioner med syfte att stärka kapaciteten att identifiera behov vad gäller tillgång till rättvisa och samordna lösningar mellan det formella rättsväsendets institutioner, civila samhället och lokala traditionella institutioner⁶⁰.

Internationella Juristkommissionen, (ICJ), har bidragit till att stärka personal inom rättsväsendet att kunna agera i enlighet med internationella standards för oberoende och integritet. Bland annat har man stärkt det regionala samarbetet mellan aktörer inom rättsväsendet i Centralasien. ICJ har också bidragit till att uppmärksamma det normativa gapet för oberoende och ansvarstagande på regionala nivåer genom att bidra till antagandet av regionala riktlinjer för tillsättning och disciplinering av domare⁶¹.

3.3.3 Mål 9 Ökad trygghet och säkerhet för aktörer och organisationer som verkar för upprätthållande av de mänskliga rättigheterna

Strategimål

Försvarare av mänskliga rättigheter är en fortsatt mycket utsatt grupp. Som en aktör uppger Front Line Defenders att de fick ta emot 895 rapporter om övergrepp och hot mot försvarare av mänskliga rättigheter samt att 304 personer dödades varav 40 procent av dessa försvarade rättigheter kopplade till land, miljö och urfolk.⁶² Sida bedömer att utvecklingen går bakåt.

Portfölj

Inom ramen för målet ges stöd om totalt 65 miljoner kronor till 26 organisationer som arbetar med att stödja utsatta MR-försvarare. Stödet är både förebyggande och reaktivt och aktörerna är medlemmar i olika samordningsmekanismer. Deras arbete har sammantaget resulterat i akut skydd, ekonomiskt stöd, rättshjälp samt utbildning i fysisk och digital säkerhet för att göra det möjligt för MR-försvararna att fortsätta sitt arbete. Det inkluderar även möjligheter till erfarenhetsutbyte, samarbete, säkra mötesplatser och säker kommunikation online och offline. Journalister, kvinnliga MR-försvarare, hbtqi-personer och de som försvarar miljö och naturresurser är fortsatt mycket utsatta och omfattas av detta stöd. Under 2019 fattades beslut om ökat stöd till aktörer som arbetar brett både vad gäller metoder och målgrupper, dvs att de använder sig av metoder som både omfattar preventivt arbete och reaktivt skydds- och stödarbete och att de stöttar samtliga målgrupper utifrån behov.

⁶⁰ 61050086, IDLO, 2018 Progress report, sid. 21, 29, dokumentnummer 033745/19

⁶¹ 61070054, 2018 Annual Progress report, International Commission of Jurists, sid.3, dokumentnummer 023390/19

⁶² Front Line Defenders, Global Analysis 2019

Tactical Technology Collective, (TTC), har bidragit till att stärka kapaciteten hos kvinnliga MR-aktivister, civilsamhällesaktörer, journalister och andra mediaaktörer, att använda och utveckla strategier för att bemöta digitala hot mot yttrandefrihet och demokratiskt deltagande. TTC har samlat experter och utvecklat metoder och verktyg i partnerskap med aktörer i Syd för att säkerställa att resurser som skapas är relevanta, kontextuellt anpassade och når målgruppens behov. Som ett resultat av partnerskapen är aktörerna i en bättre position att stärka kunskapen och medvetenheten i sina lokalsamhällen i att göra informerade och säkra val i deras användning av digital teknologi.⁶³

Genom *Global Equality Fund, (GEF)*, stöds ett globalt konsortium som arbetar med skydd och ökad säkerhet för utsatta försvarare och organisationer för hbtqi-personers rättigheter. Under första halvåret av 2019 förmedlades 54 akutstöd vilket är en ökning från året före och en fortsättning på en konstant ökande trend. Sedan 2012 så har detta skydds- och säkerhetsarbete stött över 700 rättighetsförsvarare och säkerhetsutbildningar för 1 335 rättighetsförsvarare har genomförts med deltagare från 116 länder.⁶⁴

Protection International, (PI), har bidragit till definition och användning av verktyg och strategier för skydd och säkerhet för MR-försvarare. 2018 stöttade och samarbetade PI med fler än 2 600 MR-försvarare och 86 civilsamhällesorganisationer genom kapacitetsutbildningsinsatser inom skydd och säkerhet. Utbildningen har förbättrat MR-försvarares kunskap om omfattande skydd och säkerhetshantering⁶⁵.

Front Line Defenders gav stöd till totalt 1719 MR-försvarare och 316 MR-organisationer och rörelser i 93 länder. 86 procent av dessa MR-försvarare kunde återvända till eller fortsätta sitt arbete efter stöd från programmet⁶⁶.

⁶³ Tactical Technology Collective, Advancing Fundamental Rights and Political Participation on the Internet, 2018-2021, Year 1, 1 August 2018 to 31 July 2019

⁶⁴ 54030444, GEF 2018-2019 Sida Annual Report

⁶⁵ PI Annual Report 2018, s. 4 dokumentnummer 007658/20

⁶⁶ Front Line Defenders Narrative Report 2018. Sid. 2-3 (Executive Summary), dokumentnummer 009639/19

4 Implikationer för innevarande strategiperiod

Strategiportföljen bedöms i sin helhet som relevant och uppvisar generellt goda resultat trots risker och utmaningar. Förstärkningar har gjorts inom vissa tematiska områden dels för att svara mot identifierade behov i sammansättning av portfölj, dels genom att svara upp mot kontextuella utmaningar inom vissa mål. Detta har skett både genom att inkludera ett fåtal nya aktörer och genom ökat stöd till befintliga aktörer. Det innebär också att den andel av det totala stödet som går via multilaterala aktörer har ökat från 33,5 procent 2018 till 42 procent 2019. Sida bedömer det som en rimlig nivå och ser inget behov av ytterligare ökning. Civilsamhällesorganisationer som står längst fram i kampen för demokrati och mänskliga rättigheter blir alltmer utsatta och får det svårare att få den typ av långsiktigt och flexibelt stöd som Sida kan bidra med. Inom ramen för denna strategi bedömer Sida därför att myndigheten har ett mervärde i att fortsatt vara en tongivande finansiär av denna typ av organisationer.

Som beskrivits under kapitel tre så visar genomförd analys att tre av målen, som alla har en stark koppling till varandra, inte har en lika välutvecklad portfölj som övriga mål. Sida avser att undersöka möjligheten att identifiera en ny partner för två av målen, ett arbete som bör bygga vidare på den initiala analys som redan genomförts för dessa två mål. Det gäller mål 1 - demokratiska principer och processer samt mål 8 - rättstrygghet och tillgång till rättvisa. Det är utgångspunkten att nya partner inom ramen för dessa mål även ska kunna bidra till mål 7- minskad korruption samt ökad transparens och ansvarstagande.

Givet den utmanande kontexten är normativ dialog avseende mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer fortsatt central och kommer att ske inom ramen för insatserna.

Under året kommer en fördjupad översyn av strategin att genomföras vilket ger ett tillfälle att återbesöka genomförda bedömningar och analyser som grund för rekommendationer inför kommande strategiperiod. Synergier med andra strategier samt fattigdomsperspektivet/diskriminerade grupper kommer att vara några av frågeställningarna att titta vidare på.

Det remissvar som Sida lämnat till regeringen inom ramen för Demokratisatsningen innehåller förslag om satsning på yttrandefrihet/ICT. Om en sådan satsning genomförs kommer strategins portfölj inom denna tematik att utgöra en viktig del, och en eventuell förstärkning får ses mot bakgrund av redan identifierade gap.

Bilaga rapport P6

All data in report is per December 31, 2019.

Average Annual Strategy Amount 2019: 900 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2019: 923 844 KSEK

Table 1. Financial Overview 2019 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2019
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2019 (KSEK)
Human rights, democracy and the rule of law 2018-2022	Total		923 844
	Inclusive democratic societies	Strengthened democratic principles, processes and governance for independent and transparent societies based on the rule of law	59 339
		Increased democratic participation and influence	104 918
		Strengthened preconditions for freedom of expression	121 803
		Total	286 060
	Equal rights for all	Strengthened global and regional processes and systems for the enjoyment of human rights	108 779
		Greater respect for human rights, with particular focus on those subjected to discrimination	173 522
		Strengthened preconditions for the full enjoyment of human rights by women and girls, empowerment of women and girls, and gender equality	194 966
		Total	477 267
	Security, justice and accountability	Reduced corruption and increased transparency and accountability	46 519
		Strengthened rule of law and access to justice	49 061
		Increased safety and security for actors and organisations working to uphold human rights	64 968
		Total	160 547
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	-30
		Total	-30

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 2nd year with total duration of 5 years.

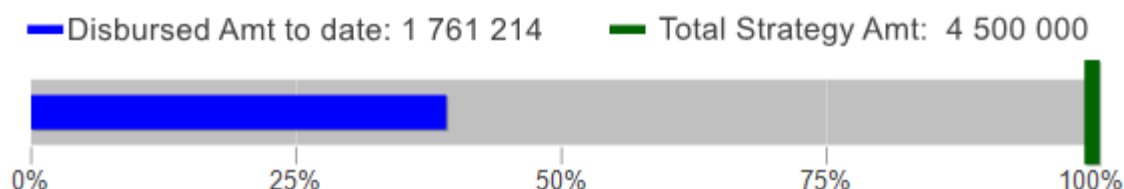
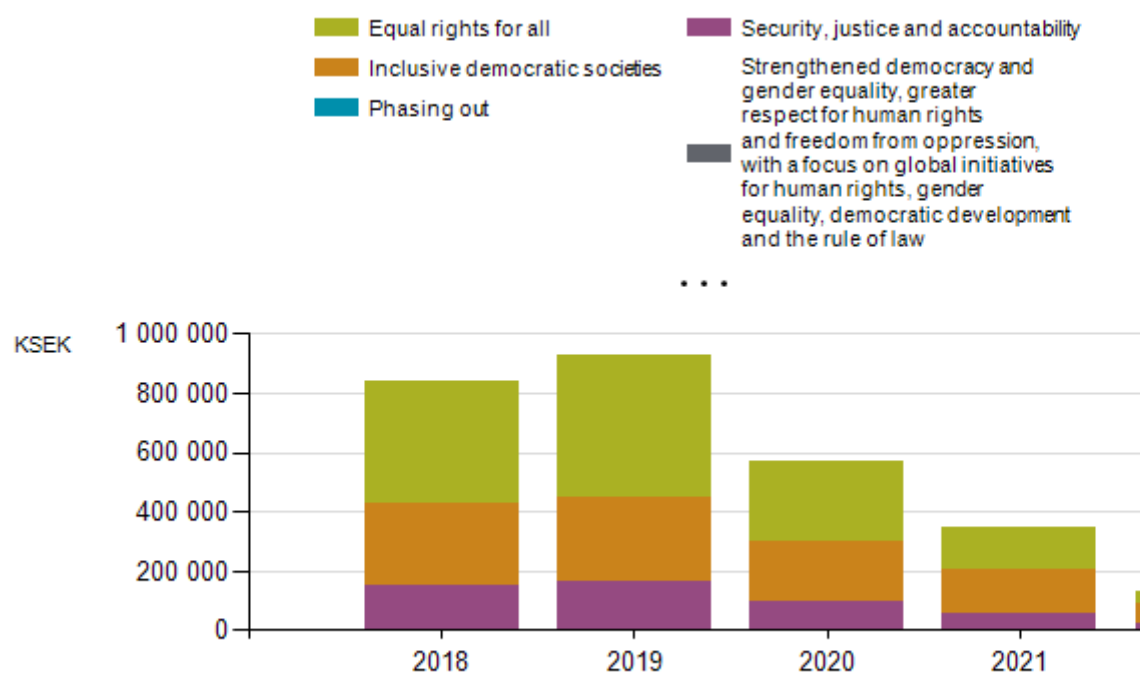

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

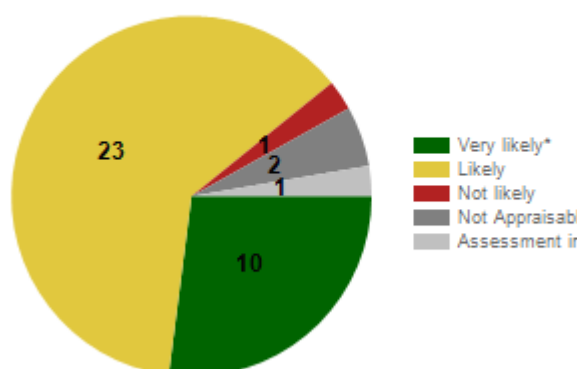
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

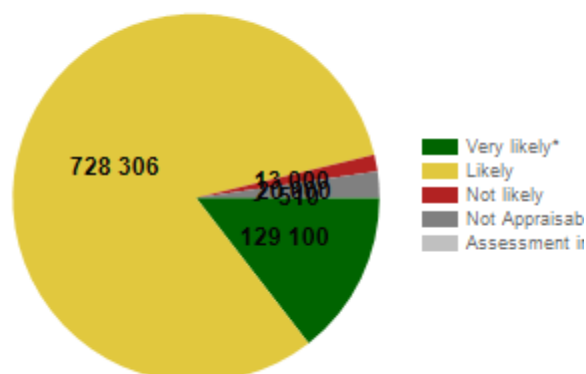
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (K)

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)